

УДК 811.581.11'367.7 (045)

СУБПОЛЕ ДОСТОВІРНОСТІ В СКЛАДІ ФСП МОДАЛЬНОСТІ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Любимова Ю.С.,
аспірант кафедри східної філології
Київський національний лінгвістичний університет

У статті представлено аналіз засобів і способів реалізації модальності достовірності в сучасній китайській мові. Було обґрунтовано, що семантична категорія достовірності в китайській мові становить інтерес для дослідження. На основі цієї семантичної категорії було виокремлено субполе достовірності, а також проаналізовано його константи – ядро субполя та його периферію.

Ключові слова: модальність, китайська мова, функціонально-семантичне поле, субполе достовірності.

В статье представлен анализ средств и способов реализации модальности достоверности в современном китайском языке. Было обосновано, что семантическая категория достоверности представляет интерес для исследования. На основе этой семантической категории выделено субполе достоверности, а также проанализированы его конститuenty – ядро субполя и его периферия.

Ключевые слова: модальность, китайский язык, функционально-семантическое поле, субполе достоверности.

Lyubymova I.S. SUBFIELD OF VERACITY IN THE FUNCTIONAL-SEMANTIC FIELD OF MODALITY IN MODERN CHINESE

The article presents an analysis of the means and methods of implementation of modality veracity in modern Chinese. It has been proved that the semantic category of veracity has to be deeply researched. The subfield of veracity has been distinguished on the basis of the semantic category, as well as its constituents – the core zone and its peripherals – have been analyzed.

Key words: modality, Chinese, functional-semantic field, subfield of veracity.

Постановка проблеми. Китайська історія налічує тисячі років, має автентичну традицію ієрогліфічного письма і, як результат, світосприйняття. Дослідження мови як системного явища не завжди знаходило своє відображення в лінгвістичних розвідках у Китаї, і лише наприкінці ХІХ століття проблематика граматичної почала цікавити китайських науковців, а згодом й іноземних. Праці таких учених, як Ван Ляо-І, Люй Шусян, Чжао Юаньжень, Лі Цзіньсі, Лю Шижун, М. А. К Халлідей, Ч. Лі, С. Томпсон, О.О. Драгунов, В.М. Солнцев, Н.В. Солнцева, В.І. Горелов, Є.Д. Поліванов, М.В. Софронов, С.Є. Яхонтов, В.А. Курдюмов, Н.В. Конрад, Тань Аошуан та інших мовознавців у різних аспектах висвітлюють актуальні для китайського мовознавства проблеми граматики, а, отже, й проблеми вивчення цієї мови для здійснення міжкультурної комунікації.

Головним питанням було й залишається визначення доцільного підходу щодо вивчення китайської мови. На наше переконання, функціональний підхід до аналізу такої складної системи може задовольнити наші потреби у відповідях на численні запитання і подолати той бар'єр, ту вузькість підходу, що існує на сучасному етапі досліджень у сфері китай-

ської мови. Ми розуміємо функціональний підхід як такий, що зумовлює вивчення об'єкта з погляду його функцій, закономірностей його функціонування, його зв'язків із навколишнім середовищем, а структура об'єкта при цьому досліджується під особливим кутом зору: як ця структура слугує функції [1, с. 492].

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Ми переконані в тому, що мовне значення є етноцентричним [2, с. 7], тому можемо казати про те, що воно орієнтоване на певний етнос, і в мовній свідомості носія мови буде зафіксований свій спосіб мислення. За допомогою функціонального підходу ми маємо змогу побачити та дослідити варіативність засобів і способів реалізації того, про що мислить людина, і те, яким саме чином вона хоче це передати в комунікації. Для дослідження комунікативних явищ важливими є такі аспекти, як ставлення мовця до предмета висловлення, його інтерпретація явищ і фактів навколишньої дійсності й вибір відповідних формальних засобів для вербалізації певних фрагментів екстралінгвальної дійсності відповідно до закріплених у його когнітивному просторі фреймів і концептів [3, с. 32]. Зазначені аспекти характеризують таку семантичну категорію, як модальність.

Для дослідження модальності не останню роль відіграє «антропоцентричний чинник», а також наявність вказівки на прямий зв'язок мови і мислення через вибір мовцем того чи іншого засобу чи способу для реалізації в мовленні своїх думок, суджень, оцінки, наміру тощо. Ми розуміємо модальність як поле, в межах якого існують функціонально-семантичні субполя, зумовлені різними доміантними категорійними значеннями. Наше дослідження орієнтується на угруповання різних мовних засобів зі спільними семантичними функціями, що базується на системній основі для аналізу функцій різнорівневих одиниць, – функціонально-семантичне поле, а також на дослідження та опис реалізації елементів цього поля у висловленні. Після ретельного аналізу ФСП модальності було виокремлено такі субполя, як субполе можливості, необхідності, достовірності, оптимістичності й імперативності.

Субполе достовірності становить систему мовних засобів, що реалізують ступінь відповідності змісту висловлення дійсності, який визначається з точки зору мовця [4, с. 157]. Деякими вченими [5, с. 39] достовірність визначається як окрема категорія, що висловлює оцінку з боку мовця ступеню обізнаності цих зв'язків, вказує на ступінь достовірності думки, що відбиває певну ситуацію, і включає проблематичну, просту й категоричну достовірності – персуазивну модальність. Деякі [6, с. 6] називають її епістемічною модальністю – такою, що за основу бере судження правдивості пропозиції, тобто модель знання. Фактично категорія достовірності перебуває у взаємозв'язку з категоріями можливості і необхідності, оскільки визначає ситуацію за ступенем її вірогідності й істинності, адже речення так чи інакше не може зводитися до представлення лише об'єктивної ситуації, – воно також виражає оцінку, судження, почуття та волю мовця. Тому думку, що виражається в реченні, треба обов'язково розглядати за участю активної діяльності суб'єкта, що мислить [7, с. 681].

У китайському мовознавстві вперше термін «повідомлення про достовірне» було введено Ма Цзянчжуном. Пізніше піднімається питання взаємозв'язку достовірності і сумнівності, а також розглядається система модальних часток і питальних речень на позначення ситуації достовірності через асоціацію бажання мовця оцінити ситуацію з точки зору достовірності [8, с. 271–307; 9, с. 91–95]. На нашу думку, арсенал засобів

і способів реалізації цієї семантики набагато ширший та включає в себе мовні засоби, які напряму вказують на ступінь достовірності тієї чи іншої ситуації.

Спираючись на думку Виноградова В.В. про те, що семантика достовірності може накладатися на «граматичний ґрунт речення, який вже має модальне значення» [10, с. 59], ми розуміємо модальність достовірності як «модальну рамку», «надбудовану» над основною пропозицією, яка може містити іншу базову модальність. Модальність достовірності з найбільшою регулярністю виявляється в реченнях із пропозитивним значенням, тобто таких, що описують певний стан речей, і може модифікувати початкове модальне значення [4, с. 158]. Згідно з Панфіловим В.З., якщо судження як пропозиційна функція відбиває характер об'єктивних зв'язків у дійсності, то судження як суб'єктно-предикатна структура зумовлена спрямованістю самого пізнавального процесу і формується залежно від того, який саме з компонентів ситуації, на яку спрямований пізнавальний акт, виділяється як предмет думки, а який – як його ознака [5, с. 38]. Отже, модальність достовірності накладає ще один «шар» і додає нового значення пропозиції. Вона присутня в ситуаціях, в яких існує той чи інший ступінь вірогідності й істинності того, що відбувається. Такі пропозиції постають у вигляді суджень, міркувань, питань, в яких наявна оцінка через суб'єктивну призму мовця та які експліцитно чи імпліцитно містять пропозитивну частину, висновки, в основі яких лежать власні знання і відчуття або свідчення інших людей.

Постановка завдання. Отже, мета представленої статті полягає в аналізі засобів і способів реалізації модальності достовірності в складі субполя достовірності в сучасній китайській мові.

Виклад основного матеріалу. Враховуючи те, що під модальністю взагалі ми розуміємо епістемічну модальність, модальність достовірності – це, фактично, епістемічна можливість і необхідність, які із суб'єктивної точки зору оцінюють ситуацію як вірогідну чи істинну. Втім, згідно з американськими мовознавцями, епістемічна модальність також може містити як суб'єктивні, так і об'єктивні риси [11].

В центрі субполя достовірності в китайській мові перебувають такі модальні модифікатори, як модальні прислівники. Модальні прислівники можуть реалізовувати семантику достовірності як через ситуації вірогідності,

так і через ситуації істинності. Існують такі модальні прислівники, що вказують на оцінку мовцем ситуації з точки зору її вірогідності:

— 明明 míngmíng / 分明 fēnmíng – дійсно, точно, насправді; 无疑 wúyí – без сумніву, точно; 肯定 kěndìng / 必定 bìdìng, 必定 dìngbì / 必然 bìrán / 准保 zhǔnbǎo / 定可 dìngkě / 铁定 tiědìng / 稳情 wěnqíng / 稳稳当当地 wěndāng dāng / 敢情 gǎnqíng – безсумнівно, точно;

— 大概 dàgài / 想必 xiǎngbì / 大约 dà yuē / 多半 duōbàn – напевно, скоріше за все;

— 也许 yěxǔ / 或许 huòxǔ, 定许 dìng xǔ / 可能 kěnéng / 没准 méizhǔn / 恐怕 kǒngpà / 未必 wèibì – напевно, можливо, мабуть тощо. Наведемо приклад: 他可能不知道今天一定要办所有的手续。 tā kěnéng bù zhīdào jīntiān yídìng yào bàn suǒyǒu de shǒuxù – Можливо, він не знає, що сьогодні треба владнати всі формальності.

До групи модальних прислівників, які використовуються мовцем для підкреслення істинності, належать такі: 理所当然 lǐ suǒ dāng rán / 当然 dāngrán / 显然 xiǎn rán / 自然 zì rán – само собою, вочевидь, звичайно; 确实 quèshí / 真的 zhēn de – дійсно, 实在 shízài / 的确 díquè / 当真 dàngzhēn / 果然 guǒrán – дійсно, точно, істинно. Наприклад, 如果他们能得工人人们的信仰, 他们当然就有力量。 rúguǒ tāmen néng dé gōngrénmen de xìnyǎng, tāmen dāngrán jiù yǒu lìliàng – Якщо їм вдасться заслужити довіру робочих, то вони дійсно досить впливові [12].

Наведені вище модальні прислівники в реченні зараховуються до групи предикату, а при перекладі можуть використовуватися в якості вставного слова чи головного речення в складнопідрядному з'ясувальному, на зразок «можливо, що...», «мабуть, що...», «вочевидь, що...», «звичайно, що...». Наприклад, 大概三先生也很知道, 空招牌虽然是空招牌, 却也有几分麻醉的作用。 dàgài sān xiānshēng yě hěn zhīdào, kōng zhāopái suīrán shì kōng zhāopái, què yěyǒu jǐ fēn mázui de zuòyòng – Здається, що пан Сань теж багато чого знає, і хоча роль номінального керівника так і залишається роллю номінального керівника, але ж від думки про неї в голові все паморочиться [12].

Модальність імовірності також реалізується за допомогою цілої низки модальних дієслів, що виражають можливість, необхідність та оптативність. Зауважимо, що модальні дієслова нас цікавлять в їхній вторинній функції, коли вони саме реалізують

модальність достовірності. Серед модальних дієслів можливості зазначимо 能 néng – могли, 会 huì – могли, вміти щось робити, 可以 (可) kěyǐ (kě) – можна; серед модальних дієслів необхідності зазначимо 应该 yīnggāi / 该 gāi – необхідно, слід, потрібно. У випадку реалізації своїх вторинних функцій модальні модифікатори можна трансформувати в модальні вставні фрази, що реалізують значення достовірності. Виконуючи вторинну функцію, зазначені модальні дієслова надають пропозиції значення припущення. Наприклад, 他应该知道的, 你最好问问他吧。 tā yīnggāi zhīdào de, nǐ zuì hǎo wèn wèn tā ba – Він має знати, тобі б краще звернутися до нього та запитати.

Про наявність суб'єктивної оцінки з боку мовця також свідчать модальні фрази, що суб'єктивно й експліцитно вказують на певний ступінь достовірності, являють собою головне речення у складнопідрядному з'ясувальному і вказують навіть не на те, про що прямо йдеться в реченні, а на те, як саме мовець розуміє, що відбувається. Це такі фрази, як 我看 wǒ kàn / 我想 wǒ xiǎng / 我觉得 wǒ juéde / 我认为 wǒ rènwéi / 我以为 wǒ yǐwéi / 我算 wǒ suàn / 我说 wǒ shuō – я думаю, я вважаю, мені здається; 我嫌 wǒ xián / 我猜想 wǒ cāixiǎng – я сподіваюся, я думаю (високий ступінь невпевненості).

Про об'єктивний початок оцінки ступеню достовірності свідчать сталі фрази, які в реченні постають як вставні й здебільшого використовуються в розмовній мові. Про той чи інший ступінь вірогідності в пропозиції свідчать такі фрази:

— 有把握 yǒu bǎwò – точно; 100 відсотків, я впевнений; 铁铁儿 tiě tiēr – «залізно», точно, без сумнівів; 毫无疑问 háowú yíwèn / 毫无疑问 háowúyíyì – без сумні в у; 不骗你 bú piàn nǐ – кажу тобі, не брешу тобі;

— 十拿九稳 shí nájiǔwěn / 十有八九 shí yǒu bājiǔ / 八九 bājiǔ / 八成 bāchéng / 很有可能 hěn yǒu kěnéng / 不成问题 bùchéng wèntí / 想必是 xiǎngbì shì – напевно, швидше за все, я майже впевнений, що..., досить ймовірно, що...;

— 不一定 bù yídìng / 未必 wèibì / 说不定 shuō bu dìng / 难保 nánbǎo / 成问题 chéng wèntí / 那可没准儿 nà kě méizhǔn – напевно, можливо, навряд чи; 有望 yǒuwàng – сподіваюся; 不见得 bújiàn dé / 够呛 gòuqiǎng / 不至于 bú zhīyú / 不大可能 bú dà kěnéng / 不太可能 bú tài kěnéng / 不能确定 bù néng quèdìng / 不敢肯定 bù gǎn kěndìng / 不敢说 wǒ bù gǎn shuō – не певен, що..., не можу стверджувати,

не обов'язково, навряд чи; 万一 wàn yī / 哪怕 nǎpà – навіть якщо... тощо. Наприклад, 而他这理想未必完全是架空的。ér tā zhè lǐxiǎng wèibì wánquán shì jiàkōng de – Але ж напевно ці його мрії не так вже й фантастичні [12].

Достовірність також може виражатися через низку модальних фраз, за допомогою яких мовець висуває певне судження на основі побаченого чи почутого, виражає невпевненість, сумнів або, навпаки, підкреслює достовірність ситуації. Зазвичай такі фрази використовуються як головне речення із сурядним з'ясувальним і можуть підкреслюватися за допомогою прислівника 居然 jū rán – раптом, несподівано. Це такі модальні фрази, як:

— 如此看来 rúcǐ kàn lái / 如此说来 rúcǐ shuō lái / 看样子 kàn yàngzi / 看起来 kàn qǐ lái / 猜情度理 cāi qíng dù lǐ / 猜情度势 cāi qíng dù shì / 审时度势 shěnshí dù shì / 可见 kějiàn – судячи з усього..., стало бути, напевно, мабуть, таким чином;

— 谁知 shuí zhī / 谁知道 shuí zhī dào / 没想到 méi xiǎng dào / 岂知 qǐ shí / 出乎意料 chū hū yì liào – хто б міг подумати; ніколи б не здогадався; попри всі очікування;

— 好像 hǎoxiàng / 似乎 sìhū / 仿佛 fǎngfú – здається, що..., ніби-то..., схоже на те, що...;

— 听说 tīng shuō / 据说 jù shuō – чув, що... – використовуються, коли істинність ситуації під сумнівом, а отже, і все судження, яке зазвичай використовується після самої фрази, також підпадає під сумнів;

— 看怎么说了 kàn zěnmē shuō le – ну це ще як подивитися, це дивлячись з якої точки зору / 话不能真么说 huà bùnéng zhènmē shuō – це не зовсім вірно, я б так не казав – використовуються в тих ситуаціях, коли існує певний сумнів у словах мовця, і йдеться про те, що ситуація доволі неоднозначна, так само як і оцінка мовця;

— 怪不得 guài bùde / 难怪 nán guài – недивно, що... (показують, що мовець зрозумів, що сталося, і, зробивши певні висновки, підкреслює істинність ситуації, що може підкріплюватися вказівкою на причини зміни думки в конструкції 原来... 难怪 / 怪不得... yuán lái... nán guài / guài bùde... – виходить так, що..., недивно, що...).

Наведемо декілька прикладів: 我听说有人在那里设法把你和小珊撮合起来呢! wǒ tīng shuō yǒu rén zài nàlǐ shèfǎ bǎ nǐ hé xiǎo shān cuōhé qǐ lái ne! – Чув, що дехто там таки знайшов спосіб зісватати вас з Сяо Шань [12]; 他那态度, 就好像一点心事也没有, 专在那里享清福。tā nàtài du, jiù hǎo xiàng yì diǎn xīn shì yě méi yǒu, zhuān zài nàlǐ xiǎng qīng fú – Те, як він

поводився, начебто говорило про те, що він взагалі ні про що не турбується, ніби як спеціально тільки й робить, що насолоджується життям [12].

На нашу думку, окрему групу становлять фрази на позначення згоди з думкою співрозмовника й підтвердження того, що ситуація достовірна, а також цілком імовірна: 可不是嘛 kě bú shì ma / 可不是 kě bú shì / 可不是 kě bù / 那倒 (也) 是 nà dào (yě) shì / 可也是 kě yě shì / 说的 (也) 是 shuō de (yě) shì / 就是 jiù shì / 你猜得没错 nǐ cāi de méi cuò / 没错 méi cuò / 是呀 shì ya / 说得对 shuō de duì / 喂是 wēi shì / 就算是吧 jiù suàn shì ba / 宜乎 yí hū (вживається в письмовій мові, в усному мовленні його не використовують) – так і є, дійсно, насправді, справді, точно тощо. Наприклад, 这就是顶厉害的煽动力量! zhè jiù shì tǐng lì hai de shān dòng lì liàng! – Оце і є найпотужніша сила підбурювання! [12]

Окрім модальних модифікаторів і фраз, які були проаналізовані вище, до периферії засобів реалізації семантики достовірності ми відносимо різні типи запитання, як-от: згоду з думкою співрозмовника й підтвердження того, що ситуація достовірна. Наприклад, за допомогою стверджувально-заперечної форми 是不是 shì bú shì / 是否 shì fǒu – так чи ні, яку фактично можна перекласти за допомогою української частки чи. Така форма запитання виконує уточнювальну функцію в реченні як допоміжний зворот за наявності основного предиката, показує сумнів, невпевненість мовця в достовірності певної ситуації. Іноді така форма використовується в кінці речення. Форма риторичного питання так само використовується в тих випадках, коли треба показати сумнів і невпевненість мовця. Звичайно використовуються рамкові форми 不就是... 吗? bú jiù shì... ma? / 不是... 吗? bú shì... ma? – хіба не...? чи не...? / 怎么能...? zěnmē néng...? – хіба може бути так, що...?, а в деяких контекстуальних умовах аналогічну функцію виконує і сама по собі питальна частка 吗 ma. Наприклад, 不就是妈妈要送她去医院吗? bú jiù shì mā mā yào sòng tā qù yī yuàn ma? – Хіба не мама повинна була повести її до лікарні?; 您是不是也要填好申请表? nín shì bú shì yě yào tián hǎo shēn qǐng biǎo? – Вам також треба заповнити заяву, чи не так?

Крім зазначених вище засобів реалізації модальності достовірності, ми відносимо до периферії субполя достовірності певні модальні частки. Важливу роль відіграє модальна частка 的 de, яка, згідно з твердженням Драгунова О.О., може виконувати

як часові, так і модальні функції [13, с. 140]. Спектр використання модальної частки 呢 ne доволі широкий – за її допомогою мовець вказує на очевидність того, що відбувається, і має на меті переконати співрозмовника. Люй Шусян пояснює таку універсальність частки 呢 ne тим, що «не існує жодного речення, яке не можна було б оформити за допомогою частки 呢 ne» [8, с. 240–243]. Модальна частка 吧 ba реалізує значення припущення, показуючи, що мовець не впевнений у достовірності певної ситуації. Припущення також реалізується за допомогою модальної частки 了吧 ba liao – і все, лише; за допомогою неї підкреслюється достовірність певної ситуації, хоча її значущість припинюється порівняно з 呢 ne

Певною мірою достовірність реалізується за допомогою модальної частки 了 le, яка виражає визначеність: може підкреслювати достовірність того, що дія вже відбулася, або впевненість у тому, що дія відбудеться. Іноді модальні частки 啊 a та її інваріанти 呀 ya, 哇 wa, 哪 na вказують на те, що мовець переконаний у тому, що він каже, і хоче переконати в цьому свого співрозмовника. Модальна частка 么 (末) me (mo) реалізує функцію риторичного запитання зі значенням «чи не так?», «хвіба не?», в якому мовець хоче дізнатися, чи дійсно ситуація насправді така.

Серед часток мови вень янь ми вирізняємо такі: 矣 (已) yì (yí) (підсилення достовірності), 而已 éryì (надає категоричності висловленню), 也 yě (підкреслює впевненість мовця в тому, що він говорить, і є універсальною в мові веньянь, не має аналогу в мові байхуа), 焉 yān (підкреслює впевненість мовця).

Висновки. Ми можемо зробити висновок, що в основі субполя достовірності лежить семантика епістемічної можливості і необхідності, зумовлені недостовірністю знань мовця про ситуацію. Серед основних засобів та способів реалізації семантики достовірності виокремлюємо модальні прислівники зі значенням суб'єктивної можливості і необхідності, низку модальних дієслів можливості і необхідності в їхній вторинній функції, модальні фрази, що суб'єктивно чи об'єктивно

вказують на певний ступінь достовірності, сталі фрази для вираження погодження, сумніву, стверджувально-заперечну та риторичну форми питання, низку модальних часток для підкреслення достовірності.

Перспектива подальших досліджень полягає у вдосконаленні класифікації засобів та способів реалізації семантики достовірності, а також встановлення зв'язків цього субполя з іншими субполями в межах ФСП модальності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондарко А.В. О грамматике функционально-семантических полей / А.В. Бондарко // Известия Академии наук СССР. Серия литературы и языка. – М. : Наука, 1984. – Т. 43. – № 6. – С. 492–503.
2. Тань Аошуан. Китайская картина мира. Язык, культура, ментальность / Аошуан Тань. — М. : Языки славянской культуры, 2004. – 240 с.
3. Сорокін С.В. Турецька й українська мови в системі координат «ВИД – ЧАС – МОДАЛЬНІСТЬ» / С.В. Сорокін. — К. : Вид.центр КНЛУ, 2009. – 341 с.
4. Теория функциональной грамматики. Темпоральность. Модальность / А.В. Бондарко, Е.И. Беляева, Л.А. Бирюлин, Е.Е. Корди] ; под ред. А.В. Бондарко. – Л. : Наука, 1990. – 264 с.
5. Панфилов В.З. Категория модальности и ее роль в контитуировании структуры предложения и суждения / В.З. Панфилов // Вопросы языкознания, 1977. – № 4. – С. 36–48.
6. Белошаркова В.А. Современный русский язык : [учеб. для филол. спец. ун-тов. 2-е изд., испр. и доп.] / [В.А. Белошаркова, Е.А. Брызгунова, Е.А. Земская и др.] ; под ред. В.А. Белошарковой. — М. : Высшая школа, 1989. – 800 с.
7. Palmer F.R. Modality and the English Modals / Robert Frank Palmer. – Routledge, 1990. – 220 p.
8. Люй Шусян. Очерк грамматики китайского языка. Часть первая. Категории / Шусян Люй. – М. : Наука, 1965. – 349 с.
9. Ван Ляо-И. Основы китайской грамматики / Ляо-И Ван. – М. : Изд-во иностранной литературы, 1954. – 261 с.
10. Виноградов В.В. О категории модальности и модальных словах в русском языке / В.В. Виноградов // Исследования по русской грамматике. – М. : Наука, 1975. – С. 53–88.
11. Lyons John Semantics. Volume 2 / John Lyons. — Cambridge University Press, 1977. – 897 p.
12. 茅盾. 子夜 [Електронний ресурс] / 茅盾. – Режим доступу: <http://www.dushu369.com/zhongguomingzhu/zy/>.
13. Драгунов А.А. Грамматическая система современного китайского разговорного языка / А.А. Драгунов. – Л. : Изд. ЛГУ, 1962. – 270 с.